בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן ר״ז ו פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר תשפ״ח

פְּגַם הַבְּרִית

אֵיךְ אֶזְכֶּה לְהִנָּצֵל?!

* * *

פַּעַם קִבֵּל בָּחוּר אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּפָנֵי מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁהַיֵּצֶר־הָרָע בּוֹעֵר בְּקִרְבּוֹ מְאֹד, וּבִפְרָט בִּפְגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהוּא אוֹבֵד עֵצוֹת לְגַמְרֵי, כִּי הוּא מוּדָע לְכָךְ שֶׁאִם פּוֹגְמִים בַּבְּרִית - מְאַבְּדִים אֶת הַטַּעַם בַּחַיִּים, וְהַפְּגָם הָרַע הַזֶּה מוֹנֵעַ מִן הָאָדָם אֶת הַהַצְלָחָה הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְאָכֵן בְּכָל פַּעַם הוּא מַחְלִיט מֵחָדָשׁ: ״אֲנִי יוֹתֵר לֹא פּוֹגֵם!״ וּבָאֱמֶת הוּא עוֹצֵר עַצְמוֹ בְּכָל כֹּחוֹ שֶׁלֹּא לִפְגֹּם, אַךְ מַרְגִּישׁ שֶׁהַיֵּצֶר־הָרָע יוֹתֵר חָזָק מִמֶּנּוּ, וַעֲדַיִן מַצְלִיחַ לְהַפִּיל אוֹתוֹ בִּרְשָׁתוֹ, וְנַפְשׁוֹ בִּשְׁאֵלָתוֹ: ׳מָה אֲנִי עוֹשֶׂה?! יֵשׁ לִי תִּקְוָה לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים בְּזֶה הָעוֹלָם? וְאֵיךְ אֶזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִן הַיֵּצֶר הַבּוֹעֵר בִּי כַּתַּנּוּר?׳...

עָנָה וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁעִקַּר הָעֵצָה לְהִנָּצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית רַחֲמָנָא לִצְלָן - הוּא תָּמִיד לִהְיוֹת עָסוּק בְּאֵיזֶה דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה: תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְלֹא לִתֵּן לַשַּׁעֲמוּם וְהָעַצְבוּת לִשְׁהוֹת אֶצְלוֹ כְּלָל, כִּי הַסַּמ״ך־מ״ם מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי עַצְבוּת וְעַצְלוּת וְשַׁעֲמוּם, וְאָז תּוֹפֵס אוֹתוֹ בִּרְשָׁתוֹ, וְכָךְ מֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי חֵטְא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד עָסוּק, אִם זֶה בְּתוֹרָה אוֹ בִּתְפִלָּה, אוֹ בִּזְכוּת הָרַבִּים, כְּמוֹ הַפָּצָה וְהַדְפָּסָה, וְכֵן שְׁאָר עִנְיְנֵי צְדָקָה וָחֶסֶד, אֲזַי אֵין הַיֵּצֶר־הָרָע מוֹצֵא אֶצְלוֹ זְמַן וּמָקוֹם לִתְפֹּס אוֹתוֹ, וְכָךְ הוּא נִצּוֹל מִמֶּנּוּ.

וְהוֹסִיף מו״ר שְׁלִיטָ״א וְאָמַר: דַּע לְךָ, שֶׁפְּגַם הַבְּרִית וְעַצְבוּת זֶה עִנְיָן אֶחָד, דְּהַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית - מְאַבְּדִים אֶת הַשִּׂמְחָה בַּחַיִּים, וּ׳מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה׳, עַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה - נִצּוֹלִים מִן הַפְּגָם הַנּוֹרָא הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), שֶׁעַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה יִזְכֶּה לִשְׁמִירָה עֶלְיוֹנָה מִפְּגַם הַבְּרִית, כִּי פְּגַם הַבְּרִית בָּא עַל־יְדֵי הַקְּלִפָּה הַנִּקְרֵאת לִילִי״ת, עַל־שֵׁם עַצְבוּת וִילָלָה, וְעִקַּר הַהַצָּלָה מִמֶּנָּה הִיא עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעַל־כֵּן אָדָם שֶׁכְּבָר יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ כַּמָּה הוּא פָּגַם, וּמִשְׁתּוֹקֵק לִזְכּוֹת לִשְׁמִירָה אֲמִתִּית מִן הַטָּמְאָה, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלֹא יָנִיחַ אֶת הָעַצְבוּת לִשְׁרוֹת אֶצְלוֹ, כִּי **׳עַצְבוּת הִיא סִטְרָא אָחֳרָא**׳ (זֹהַר נֹחַ דַּף עא), **וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹנֵא אוֹתָהּ**׳ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח).

וְהִמְשִׁיךְ מו״ר שְׁלִיטָ״א בִּדְבָרֵי נֹחוּם וְחִזּוּק לְאוֹתוֹ אֶחָד: זְכֹר גַּם זְכֹר, שֶׁעָלֶיךָ לְבָעֵר מֵעַצְמְךָ כָּל־מִינֵי רִגְשׁוֹת שֶׁל מַצְפוּן וְאָשָׁם, כְּאִלּוּ אַתָּה חַיָּב וְאָשֵׁם בְּמַה שֶׁהַיֵּצֶר בּוֹעֵר בְּךָ כָּל־כָּךְ, זְכֹר הֵיטֵב, שֶׁאֵין שׁוּם תְּבִיעָה עַל אָדָם לָמָּה יֵשׁ לוֹ יֵצֶר־הָרָע - לְאָדָם יֵשׁ יֵצֶר־הָרָע כִּי הוּא נִבְרָא עִם יֵצֶר־הָרָע, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ח, כא): **״כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעָרָיו״**, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת כז): **מְשֻׁנְּעָר לָצֵאת מִמְּעֵי אִמּוֹ יֵשׁ לוֹ יֵצֶר־הָרָע; וְכֵן אָנוּ אוֹמְרִים**

(בְּתִפִּלּוֹת מוֹסָף שֶׁל הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים): **"כִּי אַתָּה הוּא יוֹצְרָם, וְאַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָם, כִּי הֵם בָּשָׂר וָדָם"**; רַק הַתְּבִיעָה עַל הָאָדָם הִיא 'מָה הוּא עוֹשֶׂה' כְּדֵי לְהִנָּצֵל מִן הַיֵּצֶר־הָרָע, וְאֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג בְּהִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר עָלָיו, הַאִם הוּא נוֹטֵל אֶת הַמִּרְשָׁם שֶׁהָרוֹפֵא רָשַׁם לוֹ, אוֹ חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר בְּעַצְמוֹ?...

וּמַהוּ אֵפוֹא הַמִּרְשָׁם הַקָּדוֹשׁ לִרְפוּאָה מִתַּבְעֶרֶת הַיֵּצֶר? חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כְּבָר קָבְעוּ לָנוּ (קִדּוּשִׁין ל:): **'יְצָרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ, וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ אֵין יָכוֹל לוֹ'**; נִמְצָא שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִן הַיֵּצֶר־הָרָע אֶלָּא אִם מַכְנִיס אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַתְּמוּנָה, שֶׁמִּתְפַּלֵּל הַרְבֵּה אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּנָּצֵל מִתַּבְעֶרֶת הַיֵּצֶר, וְעוֹסֵק בְּדִבְרֵי תּוֹרָה הַרְבֵּה, הַמְקָרֶרֶת אֶת תַּבְעֶרֶת הַיֵּצֶר־הָרָע, כִּי אֵין עָלֵינוּ אֶלָּא לְצַיֵּת לְדִבְרֵי הָרוֹפֵא, וְלָקַחַת אֶת הַתְּרוּפוֹת שֶׁרָשַׁם לָנוּ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): **הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, בָּנַי, בָּרָאתִי יֵצֶר־הָרָע, וּבָרָאתִי לוֹ תּוֹרָה תַּבְלִין, אִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ**; נִמְצָא שֶׁאֵין שׁוּם תְּבִיעָה עָלֵינוּ: 'לָמָּה יֵשׁ לָנוּ יֵצֶר־הָרָע? הַתְּבִיעָה הִיא רַק הַאִם אָנוּ עוֹשִׂים מַשֶּׁהוּ לַעֲמֹד נֶגֶד הַיֵּצֶר־הָרָע וּלְהִתְרַפְּאוֹת מִמֶּנּוּ.

וּבִפְרָט אַתָּה, עָנָה וְאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א לְאוֹתוֹ אֶחָד, שֶׁהִנְּךָ רַךְ בַּשָּׁנִים, וְנִמְצָא אַתָּה עֲדַיִן בִּ'יְמֵי הַבַּחֲרוּת', הֲרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שבת קנב.): **'יַנְקוּתָא כְּלֵילָא דְּוַרְדָא'** [יְמֵי הַצְּעִירוּת הֵם יְפֵי הַשּׁוֹשַׁנָּה], וְעַל־כֵּן בְּרַח לְךָ אֶל חַדְרֵי הַתּוֹרָה, וְתַכְנִיס עַצְמְךָ בַּאֲמִירַת הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, **וְאִם תִּזְכֶּה לוֹמַר חַ"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה**, וְאֵצֶל מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע הָיָה זֶה לְחֹק חָזָק וְלֹא יַעֲבֹר, שֶׁכָּל בָּחוּר הַלּוֹמֵד אֶצְלוֹ הָיָה מֻכְרָח לִגְרֹס לְכָל הַפָּחוֹת חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם [וְהָיוּ אֵלּוּ שֶׁגַּם הוֹסִיפוּ עַל זֶה עוֹד כַּהֲנָה וְכַהֲנָה], וּמוֹהֲרָא"שׁ הִבְטִיחַ שֶׁזֶּה יִהְיֶה כְּמוֹ מְכוֹנַת כְּבִיסָה שֶׁתְּרַחֵץ אֶת הַנְּשָׁמָה, וְינַקֶּה אוֹתָהּ מִתַּבְעֶרֶת הַיֵּצֶר, **וְרָאִינוּ בְּחוּשׁ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁצִּיְּתוּ אֶת מוֹהֲרָא"שׁ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, גָּדְלוּ וְצָמְחוּ וְגַם עָשׂוּ פְּרִי, וְנִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה, וְזָכוּ לְהִתְחַתֵּן וּלְהָקִים בָּתִּים נֶאֱמָנִים בְּיִשְׂרָאֵל וְדוֹרוֹת יְשָׁרִים מְבֹרָכִים.**

וְהִמְשִׁיךְ מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א וְאָמַר: גַּם רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת הַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא, וְתִרְאֶה לַעֲשׂוֹת סִיּוּם הַשַּׁ"ס (עַיֵּן 'אֶשֶׁר־בַּנַּחַל', חֵלֶק עד, מִכְתַּב ט"ז קא), וְאִם תּוּכַל לָקַחַת עַצְמְךָ לְסַיֵּם מַסֶּכֶת תַּעֲנִית מֵאָה וְאַחַת פְּעָמִים, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה! [וְהָיָה בָּזֶה מַעֲשֶׂה פֶּלֶא, שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ זי"ע הִבְטִיחַ לְבַחוּרִים בְּיוֹם ט"ו בְּאָב, שֶׁאִם יְסַיְּמוּ מַסֶּכֶת תַּעֲנִית כָּל יוֹם עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה (אַרְבָּעִים יוֹם), הֵם מֻבְטָחִים לְמְצֹא זִוּוּגָם בְּקַלּוּת וּבִצְעִירוּת, וְהַרְבֵּה בַּחוּרִים בָּחֲנוּ וְגַם הִצְלִיחוּ וּמָצְאוּ בַּת־זוּגָם בִּצְעִירוּתָם].

סִכֵּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחָתוֹ הַמְּחַיָּה נֶפֶשׁ כָּל חַי: **וְעַל־כֵּן אַל תִּפְחַד וְאַל תֵּחַת כְּלָל, רַק חֲזַק וְתִתְחַזֵּק מְאֹד, וּבְרַח לְךָ אֶל חַדְרֵי תּוֹרָה, וְגַם תַּרְבֶּה בִּתְפִלָּה וּבְהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁתִּנָּצֵל מִן הַיֵּצֶר־הָרָע, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִהְיֶה בְּעֶזְרְךָ וְתִזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים בֶּאֱמֶת!**

הַנְהָגוֹת וַהֲלִיכוֹת קֹדֶשׁ בְּצֵל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א – חַג שָׁבוּעוֹת [ב']

א. חָשׁוּב מְאֹד **לָנוּחַ** בְּעֶרֶב חַג שָׁבוּעוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם כֹּחַ לַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַלַּיְלָה, לִהְיוֹת עֵר כָּל הַלַּיְלָה, וְלִזְכּוֹת לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, כִּי בַּלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה זוֹכִים לִדְבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, **רַק אִם אָדָם לֹא יִהְיֶה בַּטָּלָן**.

ב. מְקֻבָּל מִצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר בַּלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת, יֵשׁ זְמַן שֶׁבּוֹ שַׁעֲרֵי הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחִים, **וּמַה שֶּׁאָדָם מִתְפַּלֵּל בְּאוֹתוֹ זְמַן - הוּא פּוֹעֵל לְלֹא שׁוּם שְׁאֵלוֹת**. אֵיךְ אָנוּ יוֹדְעִים מָתַי בְּדִיּוּק הָרֶגַע הַזֶּה שֶׁנִּפְתָּח הַשַּׁעַר? אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל, הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת הַפֶּתַח אַף־פַּעַם! מָשָׁל לְאָדָם שֶׁעוֹמֵד בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ, וְהַשַּׁעַר סָגוּר, אַךְ בְּעוֹד מְעַט זְמַן־מָה אֲמוּרִים לִפְתֹּחַ אֶת הַשַּׁעַר, אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל הוּא מַמְשִׁיךְ לַעֲמֹד לְיַד הַשַּׁעַר, וְהוּא שָׁם עַצְמוֹ עִם כָּל־מִינֵי דְּבָרִים לְיַד הַדֶּלֶת, כְּדֵי שֶׁמִּיָּד כְּשֶׁיִּפְתְּחוּ אֶת הַדֶּלֶת - הַכֹּל יִכָּנֵס לִפְנִים, וְלֹא יוּכְלוּ לְהוֹצִיאוֹ... אוֹתוֹ דָּבָר הוּא בְּלֵיל שָׁבוּעוֹת, אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים בְּדִיּוּק מָתַי שְׁעַת הָ'עֵת־רָצוֹן', אֲבָל אֲנַחְנוּ שָׂמִים לְיַד הַדֶּלֶת הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, **שׁוֹפְכִים עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה, כְּדֵי שֶׁכְּשֶׁיִּגִּיעַ הָעֵת וְהַזְּמַן וְיִפָּתַח הַשַּׁעַר - הַכֹּל יִכָּנֵס**, וַאֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לִהְיוֹת בִּפְנִים!

ג. צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִשִּׂיחָה בְּטֵלָה בְּלֵיל שָׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ; **לֵיל שָׁבוּעוֹת הוּא לֹא הַזְּמַן לִפְטְפוּטֵי הֶבֶל!**